

felszökött az élelmickek ára. Vissza kellett állítani a maximális rendszert, most pedig nem hoznak be élelmickeket. Kétszáz piaci üzért eltiltottak a piactól, ez sem használt. Nagy baj, hogy a fogyasztóközönség teljes szervezetlenségben van.

— Radikális megoldás volna — mondta dr. Szalay József — ha a termelőkkel szemben jó magas árakat állapítanánk meg, azután elvennénk az árakat tőlük s azt a fogyasztóközönséghez juttatnánk, de oly módon, hogy utját állnánk annak, hogy az élelmickek 8—10 kézen menjenek keresztül. A börtönt ökvetlenül meg kell akadályozni a hatóságnak. A kormány kötelessége, hogy a nemzetet nemcsak kifelé, hanem befelé is megvédelmezze.

Szalay főkapitány hatásos, érvekben gazdag fejtegetéseit tetszéssel fogadta a bizottság. Varjassy Lajos örömmel látja, hogy Szeged is az árak maximálását és radikális módon a termékek kisajátítását óhajtja, mint Arad.

Temesvár közlelmzése.

Ezután dr. Radocsay László, Temesvár főjegyzője ismertette Temesvár közlelmzésének nehézségeit. Azzal kezdte előadását, hogy Temesvárnak is ugyanazok a bajai, mint Szegednek és Aradnak. A hatósági husszéknek árszabályozási feladata sikerült. A hatósági husszékben egy koronával olcsóbban adják a hus kilóját, mint a mészárosok. A vesepecsenye kilója ma 4 kor. 80 fillér Temesváron.

— A sertéshus és zsír még szeptemberben is nagyon olcsó volt Temesváron. Később emelkedtek az árak. A tejellátás kitünően megy. Huszonhat és huszonnyolc fillérért lehet ma a tej literjét vásárolni Temesváron. A piaci rendtartás ugyanolyan mint nálunk. A bajok, hiányok ugyanazok. A piaci árak azonban olcsóbbak, mint Aradon. Ők is a rekvirálás mellett vannak.

Az értekezleten végül elhatározták, hogy a kormánytól sürgősen kérik az élelmiszerek árainak maximálását és felhatalmazást kérnek az élelmiszerek rekquirálására.

A történelem országutja.

— Szerbia rövid története. —

A legborzalmasabb azoknak a népeknek a sorsa, amelyeket az élet két különböző kultúra határszélein helyezett el. Ez volt a sorsa északon a lengyel, délen a szerb népnek. Lent a Száva vidékén előbb évszázadokon át a görög és római kultúra, Bizáncz és Róma keresztezte egymást. Azok a népek, amelyek a Száva felső folyásánál helyezkedtek el, római papok utján vették fel a kereszténységet és az ő közvetítésükkel a latin írást. A Száva alsó folyásánál és a Karsztból ömlő mellékfolyóinál elhelyezkedett népeket pedig konstantinápolyi szerzetesek térítették a keresztény hitre és tanították őket a görög betűkre. Ezen területen lakó népek azonban mind szlávok voltak és így a tulajdonképpen egy nép, földrajzilag két kultúra érdekszférájába jutott. De ez csak gyöngye repedés ahhoz a szakadékhöz képest, amelyet a török hódító hadjáratok idéztek elő Kelet és Nyugat között. A törökök a Száva déli partján elterülő tartományokon négy évszázadig (1459—1809) uralkodtak és az ottlakókat teljesen elszakították a Nyugattól, minek következtében mintegy eltűntek a történelem színpadáról. A szerbek a török földesurak kmetjeivé lettek s csak népdalokban, hősi énekekben élt a rigómezei ősök emlékezte. Ennek hatása alatt alakult ki a szerb néplélek harciassá és romantikussá.

Szerbia földjén az újkor kezdetétől fogva tombolt a harc a Nyugat és az izlám között. Hosszu évtizedekig a magyarok egymaguk vívták ezt a harcot — s így el kellett bukniok és a szent római birodalomtól kellett segítséget kérniök, ez pedig akkoriban az osztrák ház volt. 1526—1683-ig a törökök így is mind előbbre nyomultak, egészen Bécs falai alá. A lengyelek hathatós támogatásával azonban itt vereséget szenvedtek. 1686-ban felszabadult a másfél évszázadig török uralom alatt nyögött Buda, 1687-ben felszabadult Horvát- és Szlavonország, 1697-ben pedig savoyai Jenő herceg zentai győzelmei által Délmagyarország. Egy újabb török háborúban (1716—1718) megszabadult a török járom alól Magyarország többi része is, 1717. augusztus 16-án, — tehát százkilencvennyolc évvel ezelőtt — pedig Jenő herceg bevonult Belgrádba. Az 1718-iki pozsareváci béke alapján a török szultánnak le kellett mondania a Bánságról, az oláh földről és Szerbiának a Drina és Morava közti részéről. Ettől fogva Szerbia nyugati és Bosznia északi része huszonegy éven át Ausztriához tartozott. A belgrádi békében (1739. szeptember 18.) négy évig folytatott háború után, Szerbia, Bosznia és a Havasalföld ismét török uralom alá jutott. A Duna és a Száva ettől fogva szilárd határa Közép-Európának a Kelettel szemben.

Csodálatosak a történelem fordulatai. A belgrádi béke után a szerbek csaknem másfél évszázadig sóvárogva néztek a szávántuli szabadtó felé. Ha a földesur, az aga, vagy bég, nagyon nyomta a szerb kmetet, akkor éjjel csónakkal menekült hozzátartozóival át a folyamon és a Szerémségben, a Bácskában vagy a Bánátságban keresett új hazát. Európának ezen talán legtermékenyebb földrészei a végehosszat nem érő török háborúk alatt kipusztultak és elnéptelenedtek. I. Lipót, III. Károly, Mária Terézia, II. József földet és különböző kedvezményeket adtak az áttelepedett szerbeknek. Messze földön telepedtek meg a szerbek Magyarországon, sőt magának Pestnek egyik külvárosa (a Rácváros) is szerbekkel népesedett meg. Maga az ipeki (Macedónia) patriarcha is Karlóczára tette át székhelyét.

Fekete György (Kara Gyorgye), a most uralkodó szerb dinasztának az ősapja, 1804-ben élére állt a török földesurak ellen lázadó szerb parasztnak, akik 1806-ban ostrom alá fogták Belgrádot, amelynek janicsárjait lemészárolták. 1809. és 1810-ben minden

irányból özönlöttek be a török csapatok, a melyek ellen a szerbek vitézül védekeztek, míg aztán a bukaresti békében (1812. május 28.) némi engedményeket kaptak Konstantinápolytól. Ámde már a következő évben három török hadsereg nyomult a Drinán és Moraván át szerb földre és Fekete György kénytelen volt magyar területre menekülni. Őt felváltotta Obrenovics Milos, aki 1815-ben, maga is paraszt, a parasztnak élén a Macsvában nyert győzelme által kivívta Szerbia függetlenségét. Miután a visszatérő Kara Gyorgye 1817. július 25-én orgyilkosságnak esett áldozatul, Milost november 6-án Szerbia örökös fejedelmévé kiáltották ki.

Azóta Szerbia független, de a két fejedelmi család versenyének is áldozata egyúttal. 1903. június 11-én az 1817-iki orgyilkosság ellenjátéka játszódott le: az utolsó Obrenovicsot feleségével együtt az összeesküvők meggyilkolták. Amint az Obrenovicsok mindig Ausztria-Magyarországra támaszkodtak, az ellencsalád Oroszországra talma alá helyezte magát. Alig telt el egy hónap (július 15-én) a királygyilkosság után, Karagyorgyevics Pétert választotta meg a szerb népképviselő királyává. Amely napon a királygyilkosság értelmi szerzője Szerbia vérrel bemocskolt trónjára lépett, attól kezdve rálépett ez a szerencsétlen ország arra a végzetes utra, amely a mostani katasztrófához vezetett...

Sok vért látott már az a város ott a Száva és Duna egymáshafolyásánál, várán pedig sokféle zászló lebegett már. Sok vért ivott Szerbia földje. Népek, világhatalmak, különböző kulturák keresztutja s azért is szerencsétlen az a nép, amely a történelem ez országutján építette fel viskóit.

ADAKOZZUNK A KATONÁK TÉLI RUHÁZATÁRA!

A belgrádi közigazgatást harminckét községitanácsos vezeti.

Ujvidék, október 19. A belgrádi utcák nagyon lassan népesednek. A szerb fővárosért folyt harcok közben a lakosság tekintélyes része elmenekült a városból. Akik visszamaradtak öregek, asszonyok, gyerekek, mind résztvettek az utcai harcokban. Jobbmódu polgári asszonyok temetősei csak a napokban értek véget. Házak ablakaiból, pincék nyílásaiból repültek a golyók katonáink felé. De a lövészárkok szerb hősei közé is csatlakoztak a nők s onnan is addig tüzeltek a közelgő ellenségre, míg az rajtuk nem ütött. A sötét éjszakában a véres tusába női sikolyok is beleszóltak.

A tegnapi napig Belgrádnak mintegy 100 ezer lakosából 17.000 lélek jelentkezett a katonai parancsnokságnál.

Amikor a szövetséges seregek elfoglalták Belgrádot s az utcai harcokat követő nap délutánján bevonult a parancsnokság: jelentkezett előtte harminckét belgrádi községitanácsos, akiket a szerb seregek parancsnoksága a város érdekeinek képviselőjére hagyott hátra. A fiatal, intelligens harminckét ur annak rendje és módja szerint redingóban megjelent a városparancsnok előtt és bejelentette megbízatását. A községitanácsosok udvarias fogadtatásban részesültek.

Előadták a községitanácsosok, hogy a szerb főváros polgári értékei felett kívánnak örködni s feltétlen elhatározásuk, hogy a közigazgatás intézésében a katonai hatóságokkal a legteljesebb harmóniát tartásák fenn. A város katonai kommandója meg is bizta a szerb községitanácsosokat a közigazgatás intézésével. A közigazgatás élére Egger századost, a Politische gruppé volt parancsnokát nevezte ki.

A polgári lakosság most már kezd visszatérni. Az utcák, bár nagyon lassan, népesednek. Délajt egy kis korszó is van. De még a városba hallani az Avala-hegy felől a harcok ágyuszavát.

A Szegedi Hitelbank R.-T.

SZEGED, Kölcsey-utca 11. sz.,

mint hivatalos aláírási hely
elfogad jegyzéseket a
III-ik kibocsátásu

6%-os hadi kölcsönre

eredeti feltételek mellett,
és a jegyzések megkönnyítésére igen
előnyös előleget folyósít.

Belvárosi Kávéház

Elsőrendű kiszolgálás.
— Jó kávéházi italok. —
Reggeli és uzsonna kávé.

Szives pártfogást kér Radó Ignác, kávé.

DIVATOS férfi-, fiu- és női téli és átmeneti kabátok,

öltöngők, kalapok, sapkák stb.
rendkívüli olcsón szerezhetők be
KRÉMER tégna, Kossuth Lajos-sugárút 8. Telefon 773.